Інтернет, а також наявність інформації відносно особи (осіб), причетних до вчинення вказаного злочину, однак затримання такої особи (осіб) може негативно вплинути на процес розслідування;

в) затримання особи (осіб) відносно яких є інформація про причетність до незаконного розповсюдження об'єктів інтелектуальної власності з використанням мережі Інтернет;

Результати дослідження показали, що кожна з визначених нами типових слідчих ситуаціях при розслідуванні злочинів, пов'язаних з порушенням прав інтелектуальної власності з використанням мережі Інтернет передбачає окремий алгоритм дій слідчого та оперативного працівника Національної поліції.

Список бібліографічних посилань

1. Горбаньов І. М. Особливості методики розслідування кримінальних правопорушень у сфері інтелектуальної власності : навчальний посібник з інтерактивними елементами. Одеса : ОДУВС, 2016. 218 с.

2. Лук'янчиков Б. Є., Лук'янчиков Є. Д. Типові слідчі ситуації і шляхи їх розв'язання в окремих позавидових методиках розслідування. *Науковий вісник Дніпропетр. юрид. інст. МВС України*. 2001. № 1 (4). С. 261-268.

3. Белкин Р. С. Курс криминалистики: в 3 т. Т. 3: Криминалистические средства, приемы и рекомендации. М. : Юристъ, 1997. 480 с.

4. Белкин Р. С. Очерки криминалистической тактики : учеб.пособ. Волгоград : ВСШ МВД РФ, 1993. 200 с.

Одержано 01.11.2018

УДК 343.1:65.012.8+004

Іван Вікторович ПАНАСЮК,
аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ

ЗАГАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ОГЛЯДУ ЕЛЕКТРОННИХ ДОКАЗІВ

Останнім часом в Україні значну актуалізувалося питання правильного вилучення та огляду електронних доказів.

Їх криміналістичне дослідження потребує:

– спеціалізованої комп'ютерної лабораторії для стаціонарних і виїзних криміналістичних досліджень цифрових носіїв даних;

– групи фахівців, які спроможні проводити дослідження;

– належної взаємодії оперативного працівника, слідчого та прокурора;

– визначених процедур проведення досліджень, що узгоджуються із чинним законодавством;

– оцінки шкоди від вчиненого злочину;

– програмних і програмно-апаратних інструментів для цифрових криміналістичних досліджень;

– методології проведення досліджень.

При зборі первинної цифрової інформації потрібно враховувати наступні особливості.

В деяких комп'ютерних системах у разі спроби несанкціонованого доступу можуть використовуватися графічні і текстові банери, що попереджують зловмисників про моніторинг у системі і запис здійснених операцій.

У процесі вилучення первинних цифрових доказів увімкнений комп'ютер не потрібно вимикати.

Під час створення дублікатів цифрових носіїв потрібно забезпечити криміналістичну чистоту носія, куди будуть копіюватися дані, та цілісність даних на оригінальному носії шляхом блокування можливості запису.

У рамках оцінки вилучених первинних даних у контексті справи також може вирішуватися наступне:

– можливість отримання додаткових електронних доказів іншими шляхами, наприклад – надсилання запиту оператору чи провайдеру стосовно ідентифікованих облікових записів певного користувача щодо: збереження (заборона, модифікація або видалення) даних; визначення місць віддаленого зберігання даних; отримання електронної кореспонденції тощо;

– доцільність вилучення у якості можливих доказів додаткових пристроїв;

– необхідність отримання додаткової інформації (альтернативних ідентифікаторів, облікових записів електронної пошти, систем миттєвих повідомлень, імен, паролів тощо), яка може бути отримана шляхом опитування системних адміністраторів, користувачів і інших співробітників.

Аналіз вилучених первинних даних і їх оцінка може здійснюватися як на місці огляду, так і у службовому приміщенні з підготовленим для криміналістичних досліджень середовищем, що є кращим рішенням.

Якщо обставини вимагають проводити аналіз і оцінку на місці огляду, то необхідно намагатися створити так зване контрольоване середовище, яке підвищить довіру до отриманих результатів. Під контрольованим середовищем розуміється наперед вибране, перевірене і апробоване апаратне та програмне забезпечення, яке буде використовуватися для отримання, аналізу та оцінки вилучених даних.

Для прийняття рішення щодо місця аналізу і оцінки потрібно враховувати:

– очікуваний час проведення необхідних дій та отримання доказів;

– логістику, кваліфікацію виконавців, термін розгортання і настроювання контрольованого середовища криміналістичних експрес-досліджень;

– вплив тривалості досліджень на бізнес діяльність організації;

– наявність відповідного обладнання, ресурсів, носіїв інформації, кваліфікованості та досвіду виконавців для досліджень на місці.

Одержано 26.10.2018